

VIITORUL ROL

DORIN VARGA

În Institut a fost elevul profesoarei Beate Fredanov; apoi a trecut prin școala Naționalului ieșean, unde a avut o întâlnire profesională care avea să se dovedească hotărâtoare pentru cariera lui: cu regretatul regizor Crin Teodorescu. Rolurile din acea perioadă, jucate sub îndrumarea acestuia — Bibescu (*Bălcescu* de Camil Petrescu), Ștefan Valeriu (*Jocul de-a vacanța* de M. Sebastian), Dr. John (*Vară și fum* de Tennessee Williams) — au prilejuit o revelație: tânărul actor apărea dintr-o dată extrem de stăpîn pe sine, practicînd un joc reținut, sobru, modern, marcînd subtil nuanțele. Personajele sale aveau nu numai suplețe și eleganță, ci și putere de convingere, un aer de autenticitate.

În ultimii ani, cine știe de ce, Dorin Varga n-a mai atras atenția prin strălucirea vreunei creații deosebite, deși a jucat cu succes roluri relativ variate: Manole (*Meșterul Manole* de Octavian Goga), Mircea Aldea (*Gaițele* de Al. Kirilescu), Mitropolitul Roșca (*Petru Rareș*), Alex (*Și eu am fost în Arcadia* de Horia

Lovinescu), Sicinius (*Coriolan* de Shakespeare) ș.a. I s-a întîmplat, probabil, ceea ce se întîmplă și altor tineri actori, care au norocul unei lansări spectaculoase, datorate unui regizor cu vocație de pedagog, dar care, neajunși la acel prag de la care să-și poată dirija singuri evoluția, rămîn la discreția întîmplării.

Acum, în regia lui Dan Nasta, alături de Gilda Marinescu, Alexandru Repan, Eugenia Bădulescu, Lucia Mureșan, Constantin Brezeanu și alții, actorul pregătește rolul Alex din noua piesă a lui Horia Lovinescu *Noaptea umbrelor*.

„Alex, eroul principal al piesei maestrului Horia Lovinescu, îmi pune probleme deosebit de grele, dar, în același timp, pasionante. Este un scriitor talentat, ajuns la vîrsta timpurilor cărunte; sănătatea fiindu-i cam șubredă, se retrage undeva, în munți, la o cabană, căutîndu-și, în singurătate, «tihna». O criză de inimă reprezintă semnalul de alarmă care-l determină să-și facă un bilanț al vieții; ceea ce pricinuieste alt soi de criză, moral-spirituală, aceasta, interesantă din punct de vedere dramatic, intrucît e vorba de un intelectual, de un creator, care trăiește acut dilemele condiției sale, care se revoltă împotriva limitelor ei, dar și împotriva propriilor sale lășități și neputințe. O conștiință tragică, pusă în situația să întreprindă o autoanaliză, să-și exprime și, astfel, să-și depășească subiectivitatea — iată o partitură interpretativă deosebit de generoasă. «Schema» aceasta de situație-limită a mai fost, bineînțeles, utilizată în dramaturgie; dar personajul lui Horia Lovinescu are un timbru propriu, inedit. Ceea ce cred eu despre Alex este că, fără a se fi făcut vinovat de ceva concret, față de societate sau față de cei din jur (deși el se acuză de o anumită vinovăție — de unde, neliniștea lui), fără să-și fi dat seama — parte din egocentrism, parte din pricina rutinei — a pierdut legătura cu realitatea, cu timpul, cu istoria”.

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

(Continuare din p. 41)

Mai rămîne să vedem ce anunță editurile „Eminescu” și „Cartea Românească”. Oricum, planurile editoriale sînt generoase cu cartea de teatru. ● Vă semnalăm un strălucit eseu despre Toma Caragiu, „Oare de ce sînt atît de bun?”, semnat de Lucian Raicu și publicat în „România literară” din 27 decembrie 1979. ● Citim, în „Contemporanul”

din 4 ianuarie 1980, o pagină despre „Miracolul de fiecare seară”, adică, despre spectacolul teatral. Alături de cîteva declarații cam tocite prin repetare, admirabilele cuvinte aparținînd Cătălinei Buzoianu ne-au încîntat. ● În ultimul număr pe anul 1979 al revistei „Vatra” poate fi citit un interesant interviu luat de redactorul Metz Katalin criticului Valentin Silve-

stru. ● Tot „Vatra”, conținînd o lăudabilă inițiativă, publică prima parte a piesei lui Leonida Teodorescu Cabana. ● În „Secolul 20” nr. 6/1979 puteți citi un capitol dens, bogat ilustrat, intitulat „Vitalitatea tragediei antice”. Poate vă inspiră pentru repertoriul stagiunii viitoare. ● Dramaturgul și regizorul Dan Stoica a pus în sce-

VIITORUL ROL

ADÁM ERZSÉBET

Odată cu producția promoției 1969 a Institutului de teatru „Szentgyörgyi István”, în peisajul teatral tirgu-mureșean apărea o personalitate artistică originală, matur conturată: Adám Erzsébet. Rolurile de absolvență — Elena (*Copiii soarelui* de Maxim Gorki) și Carol (*Orfeu în infern* de Tennessee Williams) — demonstrau forță dramatică, temperament ardent. La Teatrul Național din Tg. Mureș, actrița a interpretat cu sensibilitate câteva personaje din dramaturgia contemporană românească — Mira (*Camera de alături* de Paul Everac), Veturia (*Casa care a fugit pe ușă* de Petru Vintilă), Muki (*Siciliana* de Aurel Baranga), Logodnica (*Noaptea pe asfalt* de Theodor Mănescu) — precum și câteva partituri clasice importante: Irina (*Trei surori* de Cehov), Sonia (*Vilegiaturistii* de Gorki), Barbara (*Maiorul Barbara* de G. B. Shaw), Bela (*Fii bun pînă la moarte* de Móríc Zsigmond) ș.a. Păstrîndu-și prospețimea, dar știind să-și cultive talentul, cizelîndu-și minuțios fiecare rol, Adám Erzsébet a

dobîndit rapid capacitatea de a-și concepe și dirija propria dezvoltare. Pasiunea pentru poezie i-a sugerat o modalitate aparte de a se exprima: recitalul. Cele trei recitaluri (*Dangăte limpezi* — 1974, din versuri ale poezilor români și maghiari din România; *Cîntarea tainică* — 1976, din versuri de dragoste și scrisori ale poetului proletar József Attila; *Trandafiri sălbatici* — 1978, poezii și balade populare ale secuilor) i-au adus satisfacții profesionale deosebite: un premiu în cadrul Festivalului național „Cîntarea României” — ediția a II-a, cîteva turnee încununate de un mare succes în S.U.A., Canada și Europa occidentală, înregistrări pe disc.

În această perioadă Adám Erzsébet pregătește, concomitent, rolul Anna din piesa *Nu închidem ușa cu cheia* de Kocsis István (regia, Hunyadi András) și un nou recital.

„Mă pasionează aceste recitaluri, pe care le consider ca prima mea vocație; ajutată de experiența regizorilor Constantin Anatol și Hunyadi András, am reușit, prin ele, să ajung la marele public. În noul recital, voi încerca să dau gias prozei lui Móríc Zsigmond. Textele selectate evocă în special evenimente din secolul al XVII-lea; e o muncă dificilă — voi întrupăa trei personaje (un bărbat și două femei), prin intermediul cărora îmi propun să înfățișez o tipologie diversă și o puternică tensiune conflictuală.

Anna din piesa scriitorului clujean Kocsis István este o muncitoare cu un orizont larg și cu o viață plină; ea aduce un crimei de realitate inedit, viu, autentic; atît rațional, cît și sentimental, mă voi putea identifica cu această muncitoare însuflețită de pasiuni nobile, care aspiră la realizarea unor relații sociale umane, la împlinirea demnității omenești”.

Maria Marin

telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“

nă, la Baia Mare, A cincea lebădă de Paul Everac și... a căzut. Nu, nu spectacolul a căzut, ci Dan Stoica însuși, de la etajul trei al unui bloc. Aventura lui icariană ne-a povestit-o chiar regizorul, care ne-a vizitat la redacție, teafăr și zdravăn. ● Cum, în aceste zile, la Baia Mare, Bogdan Berciu repetă Paradis de ocazie de Tudor Popescu, iar Gina Ionescu, Cabala bigoților de Mihail Bulgakov, le recomandăm

celor doi tineri regizori să nu urce mai sus de mezanin, după ce vor avea loc premierele lor. ● Sentimente și naftalină la Teatrul „Nottara”; piesa, de Sidonia Drăgușanu, se mai cheamă și Valsul și o pune în scenă Mihai Berechet. Tot la „Nottara”, Dan Nasta repetă Noaptea umbrelor de Horia Lovinescu. ● Un interesant articol semnează Natalia Stancu în „Era socialistă” nr. 1/1980. ● Trupa Con-

stantin de la Circul București a primit, la Concursul internațional de circ de la Madrid, premiul „Oscar”. Este al doilea „Oscar” cu care sînt răsplătiți bravi artiști ai circuitului românesc. ● „Scînteia tinereții” din 8 ianuarie 1980 face loc în paginile sale unor opinii despre critica dramatică, opinii aparținînd lui Romulus Diaconescu și lui Ștefan Oprea.

FAIMA